

Bild: Folkets Bio

Rocks

Shola, av kompisar kallad Rocks, bor i London med sin yngre bror Emmanuel och deras ensamstående mamma. En dag kommer hon hem från skolan och hittar en lapp från mamman, som lämnat dem. Det är inte första gången syskonen lämnas men nu verkar det som om mamman menar allvar. Livet förändras radikalt och Rocks står ensam med ett barn att ta hand om. Rocks försöker reda upp tillvaron efter bästa förmåga, men avsaknaden av vuxna i hennes liv gör att hon fattar ogenomtänkta beslut som kan ha långvariga konsekvenser på hennes och Emmanuel's liv.

EN FILMHANDLEDNING FRÅN SVENSKA FILMINSTITUTET

Rekommenderad för årskurs 8 - gymnasiet

Om filmhandledningen

Film är ett spännande och mångfacetterat pedagogiskt verktyg där våra handledningar är till för att vägleda dig som lärare. Åldersrekommendationen, som här sträcker sig från årskurs 8 - gymnasiet är just en rekommendation. Man väljer själv om man vill ta upp ett eller flera teman ur frågeställningarna och/ eller om man kan viga lite mer tid till fördjupning och närstudier av själva filmmediet. Du känner dina elever bäst och vet vad som kan vara relevant och intressant just för dem. Filmen är barntillåten. Med den här handledningen kan man även använda klipp ifrån filmen för att ha ett tydligare underlag och stöd för minnet.

Före och efter filmen

Diskutera frågor som rör familjen, både utifrån kärnfamiljidealet men också sett från ensamstående föräldrars perspektiv och de olika liv dessa olika konstellationer kan resultera i. Förbered klassen på att vissa frågor som tas upp i filmen kan uppfattas som svåra och tuffa. Det är viktigt att stötta och vara extra försiktig i sina antaganden. Samtidigt kan det vara bra att lyfta upp dessa frågor redan innan visningen eftersom de kan ge förståelse, inte bara för Rocks i filmen, utan också för det egna livet och vardagen.

Filmen har ett tydligt klassperspektiv.

- Vad finns det för klassmässiga likheter och skillnader i England och Sverige? Skiljer det sig mycket, på vilka sätt i så fall? Vad kan skillnaderna bero på?
- Vad tycker ni om Rocks beslut i vardagen?

Om ni hade agerat annorlunda än Rocks, vad hade ni gjort i stället? Varför i så fall?

Filmen och läroplanen

”Det svenska samhällets internationalisering och den växande rörligheten över nationsgränserna ställer höga krav på människors förmåga att leva med och inse de värden som ligger i en kulturell mångfald. Medvetenhet om det egna och delaktighet i det gemensamma kulturarvet ger en trygg identitet som är viktig att utveckla tillsammans med förmågan att förstå och leva sig in i andras villkor och värderingar (SKOLFS 2013:148).”

Rocks visar upp en värld sammansatt av individer som kommer från många olika håll. Dessa unga människor representerar dagens England och därför kan det vara intressant att dra paralleller till hur det ser ut i dagens Sverige.

Filmen kan också användas i samband med att uppmärksamma att Barnkonventionen har blivit lag i Sverige.

- Vad innebär barnkonventionen i princip? Hur kan skolan – i samverkan med det omgivande samhället – se till att barn inte far illa? Vilket är skolans ansvar och skyldighet när det kommer till elever?

Handling

Filmen börjar med ett par röster som hörs. Några tjejer skriker Mashallah och Salam Aleikum. Efter det ropas det fram ett antal namn och genvaret på namnen blir ”Oh whatever”. Vi ser tjejerna stå på ett tak och blicka

Bild: Folkets Bio

KLIPP 1

Klipp 1
Källa: Folkets Bio

ut över London. De filmar varandra, dansar, sjunger och skojar. Scenen avslutas med att de går iväg och ska äta. Filmens namn, Rocks, tonas upp.

I nästa scen är vi i Rocks lägenhet och ser gamla fotografier av henne som barn, tillsammans med sin mamma. Mamma förbereder frukost och Rocks, hennes lillebror Emmanuel och mamma äter. Mamma kramar om Rocks flera gånger innan hon går till skolan.

Rocks skola är en plats där disciplin verkar vara i fokus. På lektionen diskuteras det vilka yrkesval som eleverna kan tänka sig göra i livet. Tjejgänget från början på filmen går i samma klass.

Efter att Rocks kommit tillbaka från skolan med Emmanuel, hittar hon ett brev från mamma där det står att hon måste åka iväg för att vila upp sig. Det framgår att mamma även tidigare lämnat syskonen åt varandra och varit borta under längre perioder.

Rocks tar hand om sin lillebror och går i skolan som skildras som en både krävande och rolig plats. Hon letar efter mamma på hennes arbetsplats och det visar sig att mamma inte varit där på två veckor eftersom hon har blivit uppsagd. Rocks ringer mamma som inte svarar och undrar varför hon inte har berättat att hon har blivit uppsagd. Rocks ringer även sin mormor, som befinner sig utanför England, men inte heller hon har pratat med mamma på länge. Situationen blir allt mer akut när obetalda räkningar leder till att elen stängs av.

En ny tjej, Roshé, börjar i klassen. Rocks och hon börjar närma sig varandra, vilket Rocks bästa kompis Sumaya, märker av. En av grannarna har ringt socialtjänsten efter att ha märkt att Rocks mamma försvunnit. Rocks och Emmanuel gömmer sig för socialarbetarna och går hem till Sumaya. I Sumayas hushåll förbereds det ett bröllop. Sumaya och Rocks bråkar och Rocks anklagas för att stänga ute alla. Rocks svarar att hon inte behöver någon, eftersom alla redan har lämnat henne.

Dagen efter upptäcker Rocks att socialarbetaren står utanför hennes skola. Hon tar med sig Emmanuel till Roshés mammas frisör- och massagesalong. De lämnar Emmanuel där och går ut på stan, träffar en kusin till Roshé och hans vän. De går till en lyxlägenhet som står tom och har en fest. Roshé har berättat för Rocks att hon stjal pengar från kunder som besöker hennes mammas salong och under ett oövertygat ögonblick tar Rocks pengarna. Hon använder dem för att hyra ett hotellrum åt sig och Emmanuel. Roshé vet att det är Rocks som har tagit hennes pengar vilket gör att Rocks inte längre går till skolan. På hotellet har receptionisten upptäckt att Rocks är minderårig och slänger ut dem. Rocks och Emmanuel går till en av Rocks skolkamrater, Agnes, för att sova över. Dagen efter kommer socialarbetarna dit och omhändertar Rocks och Emmanuel. Emmanuel placeras i en fosterfamilj i Hastings, utanför London, medan Rocks blir kvar i London. Rocks återvänder till skolan, och återförenas med sina vänner. De bestämmer sig för att besöka Hastings för att fira Emmanuelns födelsedag. Väl där ser vi Rocks betrakta sin bror och konstatera att han trivs i sin nya omgivning. Filmen slutar utan att vi vet om hon kontaktar honom eller ej.

Filmens form och innehåll

Det samtida klassamhället

Titta på [klipp 1](#).

Rocks mamma visar sig ha psykiska problem och lämnar barnen för att återhämta sig. Filmen skildras ur ungdomarnas perspektiv. Vuxna som visas i filmen är lärare i skolan och de framställs som både vänliga och stränga, varken positivt eller negativt. Andra vuxna, som Rocks granne och Agnes föräldrar, menar väl men skrämmer bort Rocks då hon saknar förtroende för de institutioner som de väljer att kontakta för att försöka hjälpa henne och Emmanuel.

- Diskutera hur filmen framställer ungdomar och vuxna.

Klipp 2
Källa: Folkets Bio

- Hur skildras deras olika världar och varför?
- Kan ni förstå Rocks förhållande till sin omgivning? Hur hade ni själva reagerat i liknande situationer? Hur tycker ni att Rocks mamma framställs?

Rocks mamma får sparken från sitt jobb, vilket kan vara en bidragande orsak till att hon ger sig av.

- Diskutera vikten av ett arbete för ett tryggt liv.

Förr i tiden var klassbegrepp som arbetarklass och medelklass viktiga verktyg för att analysera ett samhälle.

- Diskutera klassbegreppet och försök att sätta det i en historisk kontext. Är samhället uppdelat i klasser idag och kan man prata om arbetar-, medel- och/eller överklass på samma sätt som förr i tiden?
- Hur ser det ut i Sverige? Är vårt land präglad av dessa samhällsklasser? På vilka sätt i så fall?

Under sommaren 2020 blev fotbollsspelaren Marcus Rashford uppmärksam när han försökte se till att skolor i England skulle fortsätta servera mat så att barn som har det svårt socio-ekonomiskt, kunde fortsätta komma till skolan för att äta.

Fattigdom är en del av Rocks liv. Hon tvingas till att handla därefter och gör det som är nödvändigt för att överleva och ta hand om sin lillebror. Vissa av hennes handlingar är moraliskt tvivelaktiga.

- Kan ni ändå förstå att hon gör som hon gör för att kunna ta hand om Emmanuel?
- Diskutera vad ni själva hade gjort i liknande situationer.

Kan man prata om moraliska val när man befinner sig i ett utsatt socio-ekonomiskt läge? Varför/Varför inte?

Who run the world? - girls
Titta på [klipp 2](#).

I det här klippet visas ett par intressanta antaganden om livet i England. Rocks väninnor sitter på ett tak och umgås. Emmanuel är den enda killen i sammanhanget. Han är också en av filmens få icke-kvinnliga karaktärer.

- Varför tror ni att regissören valt att inte ha med så många manliga karaktärer?

Tjejerna pratar inte om killar i filmen.

- Försök hitta andra filmer med liknande tema, som alltså nästan bara koncentrerar sig på vänskap och inte kärlek.
- Varför väljer filmen att utesluta en så viktig del av livet som kärlek tror ni?

I scenen berättas det om att en av tjejerna känt sig uttittad när hon hade sin själ på bussen.

- Diskutera hur filmens regissör visar dagens London och den etniska sammanblandningen. Tycker ni att det visas som någonting extraordinärt eller vardagligt? Motivera era svar.

Även om scenen innehåller vissa nedslag kring etnicitet, handlar filmen inte speciellt mycket om ursprung eller olikheter människor emellan.

- Vad tror ni att filmen vill säga med att koncentrera sig på andra frågor än bara etnicitet?

I scenen säger Emmanuel ”Välkommen till framtiden”.

Klipp 3
Källa: Folkets Bio

- Vad tror ni att han menar med det? Vad för slags framtid kan det röra sig om?

Filmer om olika etniciteter och religiösa grupper kan ibland handla om det problematiska i de så kallade kulturkrockar. Ibland kan det exempelvis röra sig om religion och hur vissa stränga regler inom ett religiöst utövande kan innebära konflikt med en annan. Karaktärerna kan ibland representera hela grupper av människor. Religion och etnisk tillhörighet kan utgöra ett segment i livet, men är inte så framträdande i karaktärerna i *Rocks* liv som i andra filmer. Man hör bönerop i början på filmen och en av karaktärerna berättar om sitt besök i moskén.

- Hur tycker ni att religion och etnicitet skildras i *Rocks*? Varför tror ni att regissören valt att bortse från problematiska representationer? Är bilden av islam – och andra religioner – något ni lagt märke till i andra filmer? Hur skildras de i så fall? Varför?

Karaktärerna filmar sig själva och varandra med mobiltelefoner.

- Fundera och diskutera vad mobilbilder, filmer och sociala plattformar har för roll i *Rocks*? Vad används de till och varför? Finns det likheter med elevernas vardag och vilka skulle det vara i så fall?

Filmen handlar också om vänskap och att växa upp.

- Hur skulle era liv se ut på den vita duken? Skriv ett förslag till synopsis och fundera kring vilka scener ni hade valt att ta med i filmen om era liv.

Filmens autenticitet

Rocks skapades utifrån workshops tillsammans med de unga skådespelarna och andra ungdomar, vilket inte är särskilt vanligt.

- Tycker ni att det märks att unga varit involverade i skapandet av filmen? Hur, i sådana fall?

Titta på [klipp 3](#).

Scenen är brutal och visar hur en socialarbetare bryskt tar Emmanuel från *Rocks*, efter att de sovit över hos Agnes. Förutom att temat i sig är tragiskt kan scenen och filmen uppfattas som rå och autentisk.

- Vad tror ni att det kan bero på?

Olika regissörer väljer olika sätt att skildra en historia på. Ibland kan man använda sig av snabb [klippning](#) för att exempelvis öka intensiteten i en scen. Man kan också lägga på olika typer av [musik](#) som kan förstärka en viss känsla. Skådespeleri är också viktigt. Vissa skådespelare väljer att agera dramatiskt, andra är mer återhållsamma i sina uttryck. Skådespeleri ingår i vad man brukar kalla för filmens [mise-en-scène](#), där även scenografi, kostym, mask, ljussättning, inspelningsplats och rekvisita, ingår. I vissa filmer kan [mise-en-scène](#) berätta mycket om både handlingen och karaktärerna. Alla dessa element bidrar till en films utseende och form, resultatet av de många val som en regissör, tillsammans med hela filmteamet, gör. Vissa filmer ser mer ”äkta” ut medan andra kan framstå som ren fantasi.

- Diskutera hur den här scenen är filmad. Vad använder man för stil, finns det någon musik som förstärker känslorna?

Bild: Folkets Bio

- Vad får ni för associationer kring filmspråket när ni ser allt detta? Finns det filmer ni sett som liknar denna?
- Diskutera hur den här scenen hade kunnat göras på ett annat sätt. Vad hade ni lagt till eller tagit bort för att skapa en annan känsla i filmen? Testa att spela upp scenen med olika musikaliska val för att se vad de kan frammana för känslor.

TIPS PÅ FÖRDJUPNING

Se

Amatörer – Gabriela Pichlers film från 2018 som berör liknande teman om vänskap och utanförskap från svenskt perspektiv.

Läs filmens [handledning](#).

Sorry we missed you – film av den brittiska regissören Ken Loach från 2019 som tar upp sociala och klassmässiga problem i dagens England på ett mer dramatiskt sätt.

Dröm vidare – en film om vänskap och lojalitet, registrerad av Rojda Sekeröz, 2017.

Läs filmens [handledning](#).

Läs

"Medan mamma sover" (Ingrid Olsson, Tiden, 2003)

"Kalla det vad fan du vill" (Marjaneh Bakhtiari, Ordfront, 2005)

Läs mer om filmens språk i vårt [filmllexikon](#).

PRODUKTIONSINFO

Storbritannien, 2020

Regi: Sarah Gavron

Manus: Theresa Ikoko, Claire Wilson

Producent: Ameenah Ayub Allen

Klippning: Maya Maffioli

Foto: Hélène Louvart

Medverkande: Bukky Bakray, D'angelou Osei Kissiedu, Kosar Ali

Premiärdatum: 2020-11-27

Distributör: Folkets Bio

Längd: 93 min

Åldersgräns: 11 år

REDAKTION

Text: Sanjin Pejković

Redaktör: Anna Håkansson

Svenska Filminstitutet, mars 2021

KONTAKT

filmiskolan@filminstitutet.se

filminstitutet.se/filmpedagogik

Observera

Filminstitutet kan inte garantera att filmen finns i distribution sedan den har slutat visas på ordinarie biografrepertoar.

Här kan ni lära er mer om hur en hittar och bokar film för visningar i lärande sammanhang.

filminstitutet.se/skolbio